

Pénzmosás privátbanki szolgáltatások és ahhoz kapcsolódó vállalati számlavezetési szolgáltatások igénybevételével

kategóriák: #privátbanki ügyfelek, #vállalati ügyfelek, #KYC kérdőív, #pénzeszközök forrásának igazolása, #kockázati besorolás felülvizsgálata, #bejelentés elmulasztása

Egy hazai hitelintézet vállalati ügyfele, jó üzleti hírnévvel rendelkező privátbanki kapcsolatát kihasználva, nem igazolt eredetű és magas kockázatú országokból származó átutalásokat fogadott és továbbított számláján több millió eurós nagyságrendben, minden racionális gazdasági indok nélkül. A szolgáltató a tranzakciók észlelése és kivizsgálása ellenére elmulasztotta a pénzmosás gyanús bejelentés(ek) megtételét. Az ügy részleteit az alábbiakban foglaljuk össze.

Egy magyarországi hitelintézetnél egy privátbanki ügyfélhez kapcsolódó svájci székhelyű gazdasági társaság nyitott számlát, amelynek a fő tevékenysége a számlanyitáskor megadott KYC információk szerint főként osztrák, német és svájci energiaipari cégek különböző beruházási projektjeihez kapcsolódó üzleti tanácsadás. A privátbanki ügyfél (egy korábban Svájcban élő, építőipari vállalkozásai révén több milliárdos vagyonnal rendelkező magyar állampolgár) a svájci cég ügyvezetőjeként járt el a vállalat számlanyitása során, amelyben a bank dedikált privátbanki ügyintézője is közreműködött a KYC információk beszerzése és az ügyféllel való kapcsolattartás során. Az ügyfél az előzetes KYC információk alapján jelezte, hogy megbízóiktól, főként osztrák és német cégektől rendszeresen várnak tanácsadói díj jogcímén különböző devizanemekben érkező átutalásokat, amelyek összege havi 100 és 200 ezer euró közé tehető, de egyes esetekben amerikai dollárban is érkeznek majd megbízói díjak, ezért több devizanemben is számlát nyitottak a svájci cég részére (HUF, CHF, EUR, USD).

A számlanyitást követően az ügyfél számlaforgalma jelentősen eltérő képet mutatott az előzetesen megadott KYC információkhoz képest: a számlanyitást követő második hónaptól kezdve a beérkező jóváírások összege már meghaladta a 2 millió eurót, továbbá az átutalások jelentős része sem osztrák, svájci vagy német partnerektől érkezett a számlákra, hanem jellemzően magas kockázatú, közel-keleti országokban működő cégektől, illetve több esetben magánszemélyektől, a beérkező összegeket pedig rendszerint 2-3 napon belül tovább utalták egy svájci és egy luxemburgi bankszámlára.

A bank szűrőrendszere a tranzakciókat észlelte, a kivizsgálás során a bank belső előírásai szerint a privátbanki ügyintéző közvetítésével zajlott az információkérés és forrásigazolások beszerzése. A szűrőrendszer által jelzett gyanús tranzakciókat a bank munkatársai a kapott információk és dokumentumok alapján minden esetben bejelentés megtétele nélkül lezárták, mivel a privátbanki ügyfél jó üzleti hírnevére is tekintettel elfogadták az ügyféltől kapott információkat és magyarázatokat, miszerint a közel-keleti partnerek is a megbízóik tulajdonosi érdekeltségébe tartoznak, és az ottani kedvezőbb banki konstrukciók és díjszabások miatt indították az átutalási tranzakciókat közvetlenül a közel-keleti országokban lévő számlákról, a magasabb összegek pedig a fellendülő közel-keleti építési projekteknek és a partnereik ehhez kapcsolódó rendkívül magas profitot hozó üzleti tevékenységének és beruházásainak köszönhető.

Az ügyfél számláin bonyolított tranzakciók összértéke a számlanyitást követő fél év alatt meghaladta a 12 millió eurót.

A felügyelet külföldi társfelügyelettől kapott jelzés alapján kezdte meg az eset kivizsgálását és rendkívüli adatszolgáltatást kért a szolgáltatótól, az ügyfélátvilágítási dokumentumokra és az ügyfél valamennyi számláján a számlanyitástól kezdődően bonyolított tranzakciók adataira kiterjedően. A felügyelet a beérkezett dokumentáció vizsgálata és további adatbekérések alapján tárta fel az eset összes körülményét, és állapította meg, hogy a szolgáltató súlyosan megsértette a Pmt. és a 14/2025. (VI.16.) MNB rendelet (és a korábban hatályos) 30/2024. (VI.24.) MNB rendelet rendelkezéseit, tekintve, hogy (1) a forrásigazolások ellenőrzésekor nem járt el körültekintően, amikor a privátbanki ügyfél hírnevére hivatkozással további ellenőrzések nélkül elfogadta az általános üzleti leírásokat és dokumentációkat, ezáltal (2) elmulasztott pénzmosás gyanúja miatt bejelentést tenni a pénzügyi információs hatóság részére, továbbá (3) az előzetesen begyűjtött részletes KYC információknak ellentmondó tényleges ügyfélaktivitás észlelésekor sem változtatott az ügyfél kockázati besorolásán, illetve a kockázati besorolást nem vizsgálta felül.

Az eset kapcsán az MNB a következőkre hívja fel a figyelmet:

- Fokozott körültekintéssel kell eljárni a forrásigazolások ellenőrzésekor: az ügyfél magyarázatát, jó üzleti hírnevét nem szabad túlzott súllyal értékelni a kézzelfogható, tényszerű adatokkal, illetve azok esetleges hiányával szemben.
- A rendelkezésre álló KYC információknak ellentmondó számlaforgalom és aktivitás kockázatnövelő tényezőnek minősül, annak észlelésekor az ügyfél kockázati besorolását minden esetben felül kell vizsgálni.
- A gazdasági észszerűség vizsgálata kulcsfontosságú a gyanús tranzakciók AML szempontú elemzése során: minden tranzakciót és üzleti kapcsolatot a gazdasági észszerűség szempontjából is vizsgálni kell. A szolgáltatónak fel kell mérnie, hogy az ügyfél által végzett tranzakciók összhangban állnak-e az ügyfél ismert tevékenységével és pénzügyi helyzetével. Amennyiben a tranzakció mögött nincs életszerű vagy logikus gazdasági indoklás, az túlzottan összetettnek, bonyolultnak látszik, mindez pénzmosásra utaló körülmény lehet, amelyet a szolgáltatónak be kell jelentenie. A gazdasági észszerűség vizsgálata segíti a szolgáltatót abban, hogy a látszólag szabályos, de valójában pénzmosásra irányuló tranzakciókat is azonosítsa.
- A nemzetközi összetettség növeli, nem csökkenti a kockázatot. Ha egy ügyfél vagy tranzakció hátterében nemzetközi, bonyolult vállalati struktúra, offshore cégek, vagy több joghatóság érintettsége áll, az a pénzmosás szempontjából kockázatnövelő tényezőnek minősül. Ezekben az esetekben a szolgáltatónak fokozott ügyfél-átvilágítást kell lefolytatnia, részletesen vizsgálva a tényleges tulajdonosokat, a tranzakciók útját és a források eredetét.